

เอกสารประกอบการเรียน

วิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ ๑”

ครูณัฐวุฒิ สายันต์

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์บทความ

หากเราได้ศึกษาและทำความเข้าใจถึงหลักการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ การเขียนแสดงความคิดเห็น และการเขียนโต้แย้งแล้ว เราจะสามารถเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องต่างๆ หรือสื่อต่างๆ เช่น บทโฆษณา บทความทางวิชาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์

เป็นกระบวนการเขียนที่ผู้เขียนนำเสนอสารผ่านการพิจารณา แยกแยะข้อมูล แล้ววิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อย แล้วนำไปประเมินค่า เพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์มีหลักการดังนี้

๑. ศึกษาเรื่องอย่างละเอียดอย่างถ่องแท้
๒. วิเคราะห์แยกแยะเนื้อหาเป็นส่วนๆ ว่ามีลักษณะอย่างไร มีความสัมพันธ์กันหรือไม่
๓. วิเคราะห์เนื้อหาแล้วประเมินค่าว่ามีข้อดี ข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อย หรือข้อบกพร่องอย่างไร
๔. วิเคราะห์ข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วไปประเมินค่าให้เห็นว่ามีคุณค่าหรือมีข้อบกพร่องอย่างไร
๕. วิเคราะห์ในทางสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น
๖. เรียบเรียงความคิดที่วิเคราะห์วิจารณ์เป็นบทพูด ใช้คำที่มีความหมายกระชับตรงประเด็น

การเขียนแสดงความคิดเห็น

เป็นการเขียนที่ประกอบด้วยข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริง กับการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ความคิดเห็นควรจะมีเหตุผลและเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ผู้รับสารเรื่องเดียวกันไม่จำเป็นต้องมีความคิดเห็นเหมือนกัน เป็นการมองต่างมุม และเป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคล

การเขียนแสดงความคิดเห็นมีหลักการดังนี้

๑. การเลือกเรื่อง ผู้เขียนควรเลือกเรื่องที่เป็นที่สนใจของสังคมหรือเป็นเรื่องที่ทันสมัย อาจเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ หรือข่าวเหตุการณ์ประจำวัน ทั้งนี้ผู้เขียนต้องมีความรู้และเข้าใจเรื่องที่จะแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างดี เพื่อที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างลึกซึ้ง

๒. การให้ข้อเท็จจริง ข้อมูลที่เลือกมานั้นจะต้องมีรายละเอียดต่างๆ เช่น ที่มาของเรื่องความสำคัญ และเหตุการณ์เป็นต้น ดังนั้นจึงควรจะต้องศึกษาเรื่องที่จะเขียนอย่างละเอียด จับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้ และศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องจากแหล่งความรู้อื่นๆ ประกอบ จากนั้นจึงพิจารณาข้อเด่นข้อด้อย พร้อมทั้งยก เหตุผลประกอบข้อคิดเห็น

๓. การแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนอาจแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องได้ ๔ ลักษณะดังนี้ คือ

- การแสดงความคิดเห็นเพื่อตั้งข้อสังเกต เช่น การเติบโตของธุรกิจอินเทอร์เน็ต ความนิยม รับประทานอาหารเสริมสุขภาพ

- การแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนข้อเท็จจริง เช่น หัวข้อเรื่องการจัดระเบียบสังคมของร้อย ตำรวจเอกประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ การปราบปรามยาเสพติดขั้นเด็ดขาดของรัฐบาล

- การแสดงความคิดเห็นเพื่อโต้แย้งข้อเท็จจริง เช่น หัวข้อเรื่อง การกินยาลดความอ้วนของวัยรุ่น การ เปิดเสรีการค้าน้ำเมาของภูมิปัญญาชาวบ้าน

- การแสดงความคิดเห็นเพื่อประเมินค่า เช่น หัวข้อเรื่อง การวิจารณ์เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัล วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียนหรือรางวัลซีไรต์

๔. การเรียบเรียง มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- การตั้งชื่อ ควรตั้งชื่อเรื่องให้สร้างความสนใจผู้อ่าน และสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะเขียน เพราะชื่อเรื่อง เป็นส่วนที่ผู้อ่านจะต้องอ่านเป็นอันดับแรก และเป็นการบอกขอบเขตของเรื่องด้วย

- การเปิดเรื่อง ใช้หลักการเขียนเช่นเดียวกันกับคำนำ และควรเปิดเรื่องให้น่าสนใจ ชวนให้ผู้อ่าน ติดตามเรื่องต่อไป

- การลำดับ ควรลำดับเรื่องให้มีความต่อเนื่องสอดคล้องกันตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่เขียนวกไปวนมา เพราะผู้อ่านอาจเกิดความสับสนจนไม่สามารถแยกแยะได้ว่า ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง และส่วนใดเป็นการแสดง ความคิดเห็น

- การปิดเรื่อง ใช้หลักการเช่นเดียวกับการเขียนสรุป และควรปิดเรื่องให้ผู้อ่านประทับใจ

๕. การใช้ภาษา ควรใช้ภาษาอย่างสละสลวย ชัดเจน ไม่เวียนวน มีการใช้สำนวนโวหารอย่างเหมาะสม กับเรื่อง นอกจากนี้ ยังต้องใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายได้ตรงตามอารมณ์ และความรู้สึกของผู้เขียน ทั้งนี้ ควร เขียนอย่างเป็นกลาง และหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่แสดงอารมณ์รุนแรง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่าง รุนแรงภายหลัง

การเขียนโต้แย้ง

เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นลักษณะหนึ่ง โดยมุ่งที่จะโต้แย้งข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนโต้แย้งความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความคิดเห็นในทางสร้างสรรค์ ด้วยเหตุผล ข้อมูล สถิติ และการอ้างความคิดเห็นของผู้รู้ มาสนับสนุนความคิดเห็นของตน เพื่อคัดค้านความคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง ดังนั้น การฝึกเขียนโต้แย้งจึงเป็นการฝึกทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล คิดรอบคอบ ละเอียดถี่ถ้วน การเขียนโต้แย้งมีหลักการดังนี้

๑. กำหนดหัวข้อและขอบเขตของการโต้แย้ง เพื่อจะได้ไม่หลงประเด็นที่จะโต้แย้ง
๒. แบ่งเนื้อหาออกเป็นประเด็น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน
๓. ผู้โต้แย้งต้องมีพื้นฐานความรู้ดีพอเกี่ยวกับหัวข้อที่นำมาโต้แย้ง
๔. เรียบเรียงและนำเสนอข้อโต้แย้งได้อย่างละเอียดชัดเจน
๕. แบ่งกระบวนการโต้แย้งออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือการตั้งประเด็น การนิยามคำที่อยู่ในประเด็นของการโต้แย้ง การค้นหาและเรียบเรียงข้อสนับสนุนทฤษฎีของตนเอง การชี้ให้เห็นจุดอ่อนและข้อผิดพลาดของความคิดเห็นฝ่ายตรงข้าม

เรียบเรียงโดย : อลงกรณ์ พลอยแก้ว